

Nr 117

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt, m. m.; given Stockholms slott den 25 mars 1960.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt; samt
- 2) förordning om ändrad lydelse av 4 § förordningen den 23 november 1956 (nr 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I syfte att motverka irreguljär handel med begagnade motorfordon föreslås i propositionen att allmän varuskatt inte skall utgå på begagnade personbilar och skåpbilar. Den särskilda omsättningsskatten (accisen) på nya sådana bilar föreslås samtidigt ökad med vad som motsvarar skattebortfallet i fråga om de begagnade bilarna.

När bilaccisen infördes år 1956 motsvarade den ca 12 procent av bilpriserna. Bl. a. till följd av prisutvecklingen har detta procenttal nedgått till mellan 9 och 10. Den föreslagna höjningen motsvarar ca 2 procent och medför således i stort sett att den ursprungligen avsedda nivån för bilaccisen återställes.

Omläggningen av beskattningen avses skola träda i kraft den 1 maj 1960. Den beräknas medföra en minskning av den allmänna varuskatten med 30 å 35 miljoner kronor per budgetår och en motsvarande ökning av bilaccisen.

**Förslag
till
förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959
(nr 507) om allmän varuskatt**

Härigenom förordnas, att 13 § förordningen den 1 december 1959 om allmän varuskatt samt anvisningarna till nämnda författningsrum skola hava ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

13 §.

Skattskyldighet föreligger — — —
och dylikt.

(Föreslagen lydelse)

13 §.

Skattskyldighet föreligger — — —
och dylikt.

Skattskyldighet föreligger icke heller vid försäljning eller uttag ur rörelse av begagnade personbilar och av sådana med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustade begagnade lastbilar, vilkas tjänstevikt ej överstiger 1 800 kilogram.

(Se vidare anvisningarna.)

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 13 §.

Förutsättning för att skattefrihet enligt 13 § a) skall föreligga är att tillhandahållandet av skattepliktiga varor och tjänsteprestationer samt uttagen sammanlagt äro av allenast ringa omfattning.

Som exempel — — — en frisersalong.

Med försäljning är vid tillämpning av 13 § c) att jämställa överlåtelse av maskiner, inventarier och dylikt vid avyttring av rörelse, vid fusioner eller vid liknande transaktioner.

Anvisningar

till 13 §.

Förutsättning för att skattefrihet enligt 13 § första stycket a) skall föreligga är att tillhandahållandet av skattepliktiga varor och tjänsteprestationer samt uttagen sammanlagt äro av allenast ringa omfattning.

Som exempel — — — en frisersalong.

Med försäljning är vid tillämpning av 13 § första stycket c) att jämställa överlåtelse av maskiner, inventarier och dylikt vid avyttring av rörelse, vid fusioner eller vid liknande transaktioner.

Med begagnade bilar förstås i 13 § andra stycket sådana fordon av angivet slag som före den transaktion, varom fråga är, inom riket försålts till konsument eller uttagits ur rörelse eller ock av konsument införts till riket. I övrigt användas i

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

13 § andra stycket uttryck och begrepp i samma betydelse som i förordningen den 23 november 1956 (nr 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall.

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 1960.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 4 § förordningen den 23 november 1956 (nr 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall

Härigenom förordnas, att 4 § förordningen den 23 november 1956 angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall skall hava ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

4 §.

Omsättningsskatten utgår för personbilar och lastbilar med det antal kronor, som motsvarar 90 procent av det tal, vilket anger fordonets tjänstevikt uttryckt i kilogram. För bilar med högre tjänstevikt än 1 600 kilogram skall därjämte tillägg göras med 120 kronor för varje fullt femtiotal kilogram, varmed tjänstevikten överskjuter 1 600 kilogram. Skatten avrundas i förekommande fall till närmast lägre helt tiotal kronor.

För motorcyklar — — —
eljest 360 kronor.

Omsättningsskatten utgår för personbilar och lastbilar med det antal kronor, som motsvarar 110 procent av det tal, vilket anger fordonets tjänstevikt uttryckt i kilogram. För bilar med högre tjänstevikt än 1 600 kilogram skall därjämte tillägg göras med 145 kronor för varje fullt femtiotal kilogram, varmed tjänstevikten överskjuter 1 600 kilogram. Skatten avrundas i förekommande fall till närmast lägre helt tiotal kronor.

För motorcyklar — — —
eljest 360 kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 1960.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 mars 1960.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, EDENMAN, NETZÉN, AF GEIJERSTAM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, fråga rörande *ändring av omsättningsbeskattningen på bilar* samt anför därvid följande.

På omsättningen av motorfordon utgår numera skatt såväl enligt en särskild punktskatteförfattning — 1956 års förordning angående omsättnings-skatt å motorfordon i vissa fall (skatten även benämnd bilaccis) — som enligt 1959 års förordning om allmän varuskatt. Bilaccisen är i princip en producentskatt, som träffar endast nya motorfordon, medan den allmänna varuskatten är en detaljhandelsskatt på både nya och begagnade fordon.

I samband med riksdagsbehandlingen av propositionen angående den allmänna varuskatten hemställde *Sveriges automobilhandlareförbund* i en skrift till bevillningsutskottet om ändrad utformning av nämnda skatt i vad avser bilar. Förbundet hänvisade till att den allmänna varuskatten enligt propositionen skulle träffa den yrkesmässiga handeln inte endast med nya utan också med begagnade varor. Detta skulle enligt förbundet komma att medföra en ökning av de icke yrkesmässiga och därmed skattefria bilförsäljningarna privatpersoner emellan. Vidare hade man att räkna med en expansion av den från uppbördssynpunkt svårkontrollerbara irreguljära bilhandeln, vilken annars under de senaste åren varit på tillbakagång. Den väsentliga strukturförändring inom branschen, som den allmänna varuskatten sålunda kunde befaras medföra, skulle motverka förbundets strävanden till sanering av handeln med begagnade bilar. Någon beskattning av sådana bilar borde därför enligt förbundets mening inte ske utan i stället beskattningen av de nya bilarna höjas med vad som motsvarade skattebortfallet i fråga om de begagnade. Tekniskt syntes frågan kunna lösas så att såväl nya som begagnade bilar undantogs från den allmänna varuskatten och samtidigt bilaccisen på nya bilar höjdes i motsvarande mån.

I den reservation inom bevillningsutskottet, som kom att ligga till grund för riksdagens beslut att införa den allmänna varuskatten, framhölls — i anledning av vad som anförts från förbundets sida — såsom angeläget att en närmare undersökning snarast gjordes rörande de tekniska förutsättningarna för en omläggning av motorfordonsbeskattningen i antydd riktning.

Vidare hemställde riksdagen — på förslag i nämnda reservation — hos Kungl. Maj:t om utredning rörande de skattetekniska förutsättningarna för att från allmän varuskatt undantaga periodiska publikationer med ideellt syfte.

De sålunda föreliggande frågorna har därefter gjorts till föremål för utredning inom finansdepartementet. Därvid har befunnits att några tekniska hinder icke föreligger för att ändra varubeskattningen av bilar till att avse endast nya fordon. På grundval av tillgängligt statistiskt material angående försäljningen av motorfordon — delvis tillhandahållet av automobilhandlareförbundet — har verkställts beräkningar rörande den erforderliga höjningen av skatten på nya bilar, om de begagnade bilarna undantages från beskattning. Beräkningarna har begränsats till personbilar samt skåp- och liknande bilar, d. v. s. de motorfordon som — förutom motorcyklar — nu träffas av bilaccisen. Det har nämligen icke ansetts föreligga anledning att för närvarande genomföra någon skatteomläggning i fråga om övriga motorfordon.

Utredningen i fråga om de periodiska publikationerna är ännu icke slutförd. Då emellertid en omläggning av bilbeskattningen i den av riksdagen angivna riktningen bör genomföras snarast, torde förslag härom böra föreläggas riksdagen redan nu. Sedan utredningen om publikationerna slutförts, kommer därav föranledda förslag att anmälas så snart detta kan ske. Jag vill emellertid redan nu nämna, att en ändring i fråga om beskattningen av periodiska skrifter av tekniska skäl synes kunna träda i kraft först vid årsskiftet 1960—1961.

Departementschefen

Såsom framgår av den föregående redogörelsen uttalade sig riksdagen vid antagandet av den allmänna varuskatten till förmån för en ändring av nämnda skatt i vad avser bilar. Ändringen, som föreslagits av Sveriges automobilhandlareförbund i syfte att motverka irreguljär handel med begagnade bilar, skulle innebära att allmän varuskatt inte utgår vid försäljning av sådana bilar och att det härav föranledda skattebortfallet återtages vid beskattningen av nya bilar.

Även enligt min mening talar goda skäl för en omläggning av bilbeskattningen i den föreslagna riktningen. Den allmänna varuskatt, som skall uttgas vid yrkesmässig försäljning av begagnade bilar, kan utan tvivel befaras medföra viss förskjutning av **handeln** med sådana bilar från den reguljära handeln till den irreguljära. Man kan nämligen räkna med att den irregul-

jära handeln, med insikt om kontrollsvårigheterna, i betydande utsträckning anser sig kunna underlåta att uttaga och redovisa allmän varuskatt. En ökning kan även uppkomma — med motsvarande minskning av den reguljära handeln — i fråga om den i och för sig skattefria försäljningen av begagnade bilar direkt mellan privatpersoner. I båda fallen motverkas strävandena från den reguljära handelns sida att sanera försäljningen av begagnade bilar.

Ett undantagande av de begagnade bilarna från allmän varuskatt — vilket skulle innebära ett skattebortfall av mer än 30 miljoner kronor om året — kan givetvis icke genomföras såsom en självständig åtgärd. Bilbranschen har också själv föreslagit att beskattningen av nya bilar skall ökas i motsvarande mån. Med hänsyn härtill och då, som nämnts i det föregående, några tekniska hinder icke föreligger, anser jag mig kunna tillstyrka en omläggning av bilbeskattningen i enlighet med vad nyss sagts. Omläggningen bör enligt min mening lämpligen genomföras på det sättet att — samtidigt som försäljningen av begagnade bilar blir fri från den allmänna varuskatten — bilaccisen på de nya bilarna höjs med vad som motsvarar skattebortfallet. Vidare torde omläggningen, som förut angivits, böra begränsas till personbilar samt skåp- och liknande bilar. Någon anledning att i förevarande sammanhang omvandla även varuskatten på nya bilar till en ökad bilaccis synes inte föreligga.

Enligt de tidigare nämnda beräkningarna — vilka avsett tiden oktober 1958 till och med oktober 1959, d. v. s. tretton månader — uppgick värdet av den yrkesmässiga försäljningen av begagnade bilar av de slag det här är fråga om till ca 850 miljoner kronor. Allmän varuskatt efter 4,2 procent å detta belopp skulle ha utgjort 35,7 miljoner kronor. Under samma tid belöpte sig bilaccisen på de nya bilarna till 159,4 miljoner kronor; försäljningsvärdet på dessa bilar var i riktpriiser räknat drygt 1 780 miljoner kronor. Införandet av skattefrihet för begagnade bilar bör med ledning av det anförda föranleda en uppräknig av bilaccisen motsvarande ca 2 procent av priset på nya bilar.

När bilaccisen infördes år 1956 utgick den med ca 12 procent på bilpriserna. Bl. a. till följd av prisutvecklingen har detta tal sjunkit, och accisen motsvarar numera, om hänsyn även tas till lämnade rabatter och dylikt, endast mellan 9 och 10 procent av priserna. Den ifrågasatta ändringen av accisen innebär således i stort sett ett återställande av den nivå för bilaccisen, som avsågs vid dess införande.

Bilaccisen utgår med ett belopp som i kronor motsvarar 90 procent av bilens tjänstevikt i kilogram. Är tjänstevikten högre än 1 600 kilogram utgår därjämte ett tillägg av 120 kronor för varje överskjutande fullt femtiotal kilogram. För att genomföra den erforderliga uppräknigen av bilaccisen förordar jag att de nu nämnda talen, 90 och 120, ändras till 110 respektive 145.

Den nu förordade omläggningen av beskattningen bör inte inverka på beskattningen av tjänsteprestationer på bilar och inte heller medföra någon ändring i vad avser andra tillbehör eller reservdelar än sådana som ingår

i bilens utrustning vid försäljningen. Således bör skatt fortfarande utgå för exempelvis reparation eller uthyrning av en begagnad bil åt konsument. Försäljning av nya tillbehör eller reservdelar till en sådan bil bör också beskattas i vanlig ordning. Den sålunda avsedda innebörden av omläggningen synes enklast kunna komma till uttryck, om skattefriheten för begagnade bilar utformas som ett undantag från skattskyldighet för säljaren och icke som en befrielse från skatteplikt för varan.

Beträffande den författningsmässiga utformningen i övrigt kan nämnas att gränsen mellan begagnade och nya bilar bör anknytas till huruvida bilen tidigare förvärvats av konsument eller ej. Principen blir därmed att allmän varuskatt inte uttages på bilar, för vilka sådan skatt redan utgått eller skulle ha utgått om skatten gällt före år 1960. Det begagnande av en fabriksny bil, som äger rum hos återförsäljaren t. ex. vid demonstration av bilen, medför alltså inte att bilen skattetekniskt sett får karaktär av begagnad. Detsamma bör gälla, om säljaren på grund av fel eller av därmed jämförlig orsak återtagit en försold bil.

Vad som i det föregående sagts om försäljning bör givetvis även gälla uttag ur rörelse för konsumtionsändamål liksom införsel till riket för sådant ändamål. I fråga om införsel följer detta av bestämmelsen i 68 § andra stycket a) varuskatteförordningen. Det blir således allmän varuskatt exempelvis på en bil, som en privatperson köpt utomlands — även i begagnat skick — när bilen första gången införes till Sverige.

Omläggningen av beskattningen bör träda i kraft snarast möjligt, förslagsvis den 1 maj 1960. Med hänsyn till att bilbranschen själv önskat och räknat med en omläggning av beskattningen i nu föreslagen riktning, synes det nu icke vara anledning att införa särskilda övergångsbestämmelser till bilaccisförordningen med avseende på avtal som träffats före ikraftträdandet.

Under återopande av vad som anförts i det föregående hemställer föredragande departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

- 1) *förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt; samt*
- 2) *förordning om ändrad lydelse av 4 § förordningen den 23 november 1956 (nr 545) angående omsättningskatt å motorfordon i vissa fall.*

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ragnar Sohlman